

Pla de Mesures Antifrau

Parc de Salut Mar

Aprovat per el Consell Rector en data: 21 de juny de 2022

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS DEL PLA DE MESURES ANTIFRAU	3
2. MECANISMES DE PREVENCIÓ	3
3. MECANISMES DE DETECCIÓ	14
4. MECANISMES DE CORRECCIÓ	15
5. MECANISMES DE PERSECUCIÓ	15

1. INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS DEL PLA DE MESURES ANTIFRAU

El Consorci Mar Parc de Salut de Barcelona és una entitat de dret pública, amb personalitat jurídica pròpia, constituïda mitjançant conveni formalitzat el dia 27 de gener de 2010 entre l'Administració de la Generalitat de Catalunya, a través del Departament de Salut, i l'Ajuntament de Barcelona, i té per objecte la prestació de serveis sanitaris, d'atenció intermèdia i de desenvolupament del coneixement, així com la participació en programes de promoció i rehabilitació de la salut, prevenció de malalties i recerca.

El Consorci Mar Parc de Salut de Barcelona és una institució pública de serveis de salut referent a Catalunya que treballa per a la salut de les persones, investiga en el progrés de la biomedicina i la societat i forma les futures generacions de professionals de la salut. Com a organització, vol ser reconeguda per l'excel·lència clínica, capdavantera en recerca i en innovació al servei de la societat, referent per desenvolupar-se i créixer professionalment, valorada per la sensibilitat humana, social i ambiental i per ajudar a transformar la vida de les persones.

El Codi de Bones Pràctiques Professionals i el Codi Ètic del Consorci Mar Parc de Salut de Barcelona identifica, entre altres, la integritat personal i professional, així com el comportament ètic, com a eixos que vertebrin l'estructura de valors de l'organització. En aquest sentit, el compliment normatiu i la prevenció i detecció de conductes il·lícites és un aspecte consubstancial als esmentats valors i compromisos ètics i professionals.

L'adhesió del Consorci Mar Parc de Salut de Barcelona al Pacte Mundial de Nacions Unides (UN Global Compact) implica l'explícita voluntat d'observar els seus deu grans principis, entre els quals es preveu que "les empreses i institucions han de treballar contra la corrupció en totes les seves formes, inclosa l'extorsió i el suborn". En aquest sentit, la lluita contra la corrupció esdevé clarament un dels principis que segueix el Parc de Salut Mar, en línia amb el que indica l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible (ODS) núm. 16 de l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible de les Nacions Unides, que vincula la lluita contra la corrupció a la fita de «Crear unes institucions eficaces, responsables i transparents a tots els nivells».

Aquest Pla constitueix un element al servei dels objectius abans esmentats. Es configura com un instrument de planificació viu i flexible, en el sentit que es podrà anar modificant a mesura que es puguin dictar instruccions, normativa o guies per elaborar aquests plans de mesures antifrau, i també pretén estar en contínua revisió en relació amb cadascuna de les actuacions plantejades en la lluita contra el frau per perfeccionar-les.

Metodològicament, el Pla s'inspira en l'estructura de les mesures que l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre determina, al voltant de les quatre àrees clau del denominat cicle antifrau: prevenció, detecció, correcció i persecució. Així mateix, té com a referent i s'adhereix amb caràcter supletori al Pla de Mesures Antifrau en l'execució d'actuacions finançades pels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) a la Generalitat de Catalunya, aprovat per Acord GOV/19/2022, d'1 de febrer.

2. MECANISMES DE PREVENCIÓ

2.1. Declaració, al més alt nivell, de compromís de l'Hospital de lluita contra el

frau

El PSMAR es compromet al compliment de les normes jurídiques i ètiques, adherint-se als principis d'integritat, objectivitat, rendició de comptes i honradesa en l'exercici de les seves funcions.

En aquest sentit, el personal al seu servei ha de vetllar pels interessos generals, amb subjecció i observança de l'ordenament jurídic, i actuar d'acord amb els principis d'objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes.

En aquest sentit, l'Hospital compta amb el seu propi Codi de Bones Pràctiques Professionals i el seu Codi Ètic on es detallen els principis pels quals es regeix l'entitat, tal i com s'indica en l'apartat 2.5.

2.2. Autoavaluació de riscos de contractació a l'Hospital

Per poder dissenyar mesures antifrau proporcionades i eficaces, ha estat necessària l'avaluació del risc de frau en els processos clau de l'Hospital que seran objecte de revisió periòdica.

Aquesta actuació, que està orientada a la detecció de condicions que poden indicar l'existència d'incentius, pressions o possibilitats que les persones es vegin implicades en frau o altres irregularitats.

2.2.1. Fase d'identificació de les principals àrees de risc

En primer lloc, s'ha analitzat quines serien les àrees susceptibles de risc. En aquesta fase, l'Hospital ha definit un mapa de riscos de frau on ha identificat els riscos inherents a la gestió i execució del seu pressupost. L'estudi de riscos per a la integritat de la contractació s'ha fet des d'una perspectiva àmplia, que supera el que queda recollit en l'expedient de contractació. Comprèn des del moment en què un responsable detecta una necessitat i s'estudia si cal adquirir una prestació en els mercats per cobrir-la, fins que s'han extingit totes les responsabilitats contractuals.

2.2.2. Fase de quantificació dels procediments susceptibles de risc

Un cop identificats els procediments susceptibles de risc, s'ha procedit a quantificar-los mitjançant dues fases:

- Fase 1. Determinació del **risc inherent**: el risc que existeix de manera prèvia a l'activació de mecanismes de control per combatre les situacions de risc.
- Fase 2. Determinació del **risc residual**: el risc que queda després d'operativitzar els controls i les diverses mesures de reducció del risc.

A continuació s'explica com es calcula el risc inherent i el risc residual:

FASE 1. Determinació del risc inherent

Aquesta fase es basa en una doble perspectiva. Per una banda, en la probabilitat d'ocurrència del risc i, per l'altra, en l'impacte sobre els objectius de l'organització en cas de materialització del risc. La graduació d'ambdues variables permet calcular el grau de risc inherent. Les accions preventives de l'organització hauran de prioritzar els procediments que presenten un risc inherent més elevat.

A. Probabilitat d'ocurrència

És l'oportunitat d'ocurrència d'un esdeveniment de risc dins de tots els casos possibles. Es mesura segons la freqüència (nombre de vegades que s'ha presentat el risc en un període determinat) o per la factibilitat (factors interns o externs que poden determinar que el risc es presenti). Les probabilitats d'ocurrència de cada esdeveniment es classifiquen en cinc nivells, i s'assigna una puntuació a cada nivell, des d'1 punt a la probabilitat més baixa i 5 a la més alta:

- **Molt baixa (risc de caràcter extraordinari):** observat únicament en circumstàncies excepcionals. No es presencia en els últims 5 anys. 1 punt.
- **Baixa (risc improbable):** pot tenir lloc. Ha estat observat una única vegada en els últims cinc anys. 2 punts.
- **Mitjana (risc moderat):** encara infreqüent. És observat, almenys, una vegada cada 2 anys. 3 punts.
- **Alta (risc probable):** forma part del paisatge que es considera "esperable". S'observa, almenys, 1 cop l'any. 4 punts.
- **Molt alta (risc constant o probable):** la seva presència és una constant. Esdevé més d'una vegada a l'any. 5 punts.

B. Impacte sobre els objectius en cas de materialització del risc

Es tracta de copsar l'impacte sobre els objectius tenint en compte les conseqüències per a l'entitat en cas que el risc es materialitzi. Tal com es fa per a la probabilitat d'ocurrència, també compta amb un sistema de puntuació depenent de si la gravetat de les conseqüències és alta (3 punts), mitjana (2 punts) o baixa (1 punt). En concret, la graduació de la gravetat correspon al següent:

- **Gravetat alta:** indici d'infraccions penals o administratives greus que ocasionen danys patrimonials o de reputació significatius a la institució, incompliment d'objectius estratègics que afecten a la imatge institucional o la prestació dels serveis.
- **Gravetat mitjana:** indici d'infraccions penals o administratives menys greus amb impacte moderat en la imatge de la institució, altres incompliments de normes administratives, ús irregular en la utilització de mitjans públics sense danys significatius al patrimoni.
- **Gravetat baixa:** incompliment d'objectius operatius, irregularitats administratives que no suposin incompliments normatius ni afectació al patrimoni.

Per facilitar l'assignació d'aquesta puntuació s'aconsella diligenciar el format

següent:

Taula 1. Determinació de la gravetat de les conseqüències per als objectius

Si el risc de corrupció es materialitza podria	Sí	No
Afectar el compliment de metes i objectius de l'entitat?		
Afectar la generació dels productes o la prestació de serveis per part de l'entitat?		
Donar lloc al detriment de qualitat de vida de la comunitat per la pèrdua del bé o serveis o els recursos públics?		
Generar pèrdua de confiança de l'entitat, afectant-ne la reputació?		
Generar pèrdua de recursos econòmics?		
Generar pèrdua d'informació de l'entitat?		
Generar intervenció dels òrgans de control extern, de la Fiscalia, l'Agència de Protecció de Dades, l'Oficina Anticorrupció, la Sindicatura de Comptes, o un altre ens?		
Donar lloc a processos sancionadors o disciplinaris?		
Donar lloc a processos penals?		

Un cop contestades aquestes preguntes, es fa un recompte del nombre de respostes i se segueix la regla numèrica següent a través de la qual s'assigna també una puntuació:

- Si es respon afirmativament entre 1 i 3 preguntes, l'impacte es preveu baix. 1 punt.
- Si es respon afirmativament entre 4 i 6 preguntes, l'impacte es preveu mitjà. 2 punts.
- Si es respon afirmativament entre 7 i 9 preguntes, l'impacte es preveu alt. 3 punts.

C. Matriu del risc inherent

Per poder trobar el risc inherent, cal multiplicar la puntuació obtinguda en la probabilitat per la puntuació obtinguda en l'impacte. El resultat serà un nombre de l'1 al 15 i se situarà en la taula següent, esbrinant si es tracta d'un risc inherent baix, mitjà o alt.

Taula 2. Matriu del risc inherent

Probabilitat (X) Impacte (Y)	Molt baixa	Baixa	Mitja	Alta	Molt alta
Baix	1	2	3	4	5
Mitjà	2	4	6	8	10
Alt	3	6	9	12	15

- **Verd** = Risc baix (puntuació final de l'1 al 3,9)
- **Groc** = Risc mitjà (puntuació final del 4 al 8,9)
- **Vermell** = Risc alt (puntuació final del 9 al 15)

Exemple il·lustratiu:

- **Probabilitat:** el risc X és observat, almenys, una vegada cada dos anys. Es tractaria d'una probabilitat moderada, per tant, tindria una puntuació de 3.
- **Impacte:** recompte de respostes: 4 sí, 5 no. Per tant, puntuació 2.

Total: probabilitat (3) * impacte (2) = 6

El risc "X" es tractaria d'un risc inherent mitjà, ja que 6 es troba en la franja groga, franja que comprèn les puntuacions entre el 4 i el 8,9.

Una vegada calculat el risc inherent ens serviria per tenir un mapa de quins procediments són més susceptibles de risc i quins ho són menys. Així, ens serviria per prioritzar on posem un especial focus o més recursos per tal de gestionar els riscos de l'organització.

FASE 2. Determinació del risc residual

La fase següent és la determinació del risc residual, és a dir, depurar el risc "brut" amb els controls que existeixen o que pot incorporar l'entitat per reduir els efectes dels riscos originals. Aquesta etapa requereix conèixer profundament els mecanismes de control existents.

Així doncs, per cada risc inherent cal determinar quins mecanismes de control es poden activar i classificar-los en funció de diversos paràmetres.

Segons la seva naturalesa poden ser:

- **Preventiu:** té per objecte eliminar el risc abans de la seva ocurrència. És a dir, actuen com a incentius negatius. El mecanisme és previ al comportament corrupte i permeten reduir en major mesura els riscos inherents. (0,1)
- **Detectiu:** té per objecte conèixer el risc en el moment en que s'esdevé. És equiparable a un sistema d'alerta prèvia, el mecanisme és simultani al comportament corrupte. (0,2)

- **Correctiu:** té per objecte restablir la normalitat de l'activitat una vegada el risc s'ha materialitzat i ha alterat el funcionament normal dels esdeveniments. El mecanisme és posterior al comportament corrupte. Permeten reduir en menor mesura els riscos inherents. (0,3)

Segons la seva freqüència, poden ser:

- **Periòdic** (0,1)
- **Ocasionals** (0,2)

Segons la documentació dels controls, poden ser:

- **Documentats de forma escrita** (0,2)
- **No documentats de forma escrita** (0,3)

Segons la seva automatització, poden ser:

- **Manual** (0,2)
- **Automàtic** (0,1)

Continuant amb l'exemple il·lustratiu utilitzat anteriorment, en què el risc residual era de 6 (risc mitjà), ja que tenia un risc de probabilitat 3 i un risc d'impacte 2 ($3 \cdot 2 = 6$). Posem per cas que, per al procediment susceptible de risc X, que estem utilitzant d'exemple, hi ha el màxim nivell de control (naturalesa preventiva, freqüència periòdica, documentat, automàtic). La suma de totes les ponderacions de màxim nivell de control seria de 0,5 ($0,1 + 0,2 + 0,1$). Aquest 0,5 s'ha d'aplicar als nombres de la matriu anterior, multiplicant per 0,5 tots els seus nombres. La matriu, per tant, ens quedaria de la forma següent:

Taula 3. Càlcul i matriu del risc residual

Probabilitat (X) Impacte (Y)	Molt baixa	Baixa	Mitjana	Alta	Molt alta
Baix	0,5	1	1,5	2	2,5
Mitjà	1	2	3	4	5
Alt	1,5	3	4,5	6	7,5

Tot seguit, aplicariem la ponderació als resultats obtinguts en calcular el risc de probabilitat i d'impacte del risc inherent. Seguint l'exemple que hem estat utilitzant, en el qual el risc residual era de 6 (degut a una probabilitat de 3 i un impacte de 2), obtindríem el resultat següent:

- Risc de probabilitat: $3 \cdot 0,5 = 1,5$
- Risc d'impacte: $2 \cdot 0,5 = 1$
- Total: $1,5 \cdot 1 = 1,5$

Aplicació del factor corrector segons el número de controls

No obstant, hi ha una altra variable que s'ha de tenir en compte a l'hora de calcular el risc residual i aquesta és la quantitat de controls que existeixen per mitigar un risc. És a dir, no és el mateix tenir un entorn de control format només per 1 control que tenir un entorn de control format per 30 controls.

És per això que al càlcul preliminar del risc residual se li ha d'aplicar un **factor corrector**. En aquest sentit, es formula el càlcul següent:

- Si s'han identificat **menys de 5 controls** per el risc analitzat, s'aplica un factor corrector del **95%**, és a dir, existeix un 5% menys de risc.
- Si s'han identificat **de 5 a 10 controls** per el risc analitzat, s'aplica un factor corrector del **90%**, és a dir, existeix un 10% menys de risc.
- Si s'han identificat de **10 a 25 controls** per el risc analitzat, s'aplica un factor corrector del **85%**, és a dir, existeix un 15% menys de risc.
- Si s'han identificat **més de 25 controls** per el risc analitzat, s'aplica un factor corrector del **80%**, és a dir, existeix un 20% menys de risc.

És a dir, seguint amb l'exemple anterior en el que teníem un risc residual preliminar de 1,5, si comptem que tenim 15 controls aplicariem un factor corrector del 85%. Per tant el càlcul seria el següent:

- Risc residual preliminar: 1,5
- Risc residual preliminar multiplicat pel factor corrector: $1,5 \cdot 0,85 = 1,27$
- Risc residual final: 1,27

Per a la matriu de risc residual, es continua utilitzant la mateixa classificació de risc baix, mitjà o alt:

- **Verd** = risc baix (puntuació final de l'1 al 3,9)
- **Groc** = risc mitjà (puntuació final del 4 al 8,9)
- **Vermell** = risc alt (puntuació final del 9 al 15)

En conclusió, seguint l'exemple, el procediment susceptible de risc X tindria un risc inherent mitjà, mentre que, un cop aplicats els mecanismes de control, el risc residual seria baix. Això ens fa veure que els mecanismes de control aplicats són adequats.

2.2.3. Fase de tractament del risc

Una vegada avaluats els procediments susceptibles de risc, PSMAR ha de determinar com tractarà els procediments, segons el resultat obtingut en la matriu de risc residual.

- **La categoria de risc alt** (color vermell, puntuació de 9 a 15), en la qual el nivell de risc es considera intolerable independentment del benefici obtingut de l'activitat i en el qual el tractament de risc és essencial.
- **La categoria de risc mitjà** (color groc, puntuació de 4 a 8,9), en la qual es tenen en compte els costos i beneficis de prendre alguna mesura.
- **La categoria de risc baix** (color verd, puntuació de 1 a 3,9), en la qual el nivell de risc es considera insignificant o mínim (baix impacte i baixa probabilitat) tenint en compte els controls existents, i en el qual no es preveu cap tractament.

En aquest sentit, els Serveis Jurídics de l'Hospital realitzen un **Pla d'Acció** de forma periòdica on s'estableixen les accions a realitzar cada exercici per tal de mitigar els riscos identificats.

Així mateix, de forma periòdica, per part dels responsables de les àrees de negoci es realitzen **autoavaluacions del l'entorn de control** de les seves respectives àrees, aconseguint així la constant actualització dels controls de l'Hospital.

2.3 Mapa de riscos simplificat

En l'anàlisi de risc efectuat es pot observar com les 12 àrees de risc detectades son de risc alt. No obstant això, un cop aplicats els mecanismes de control existents a l'Hospital, tots els riscos disminueixen notablement i se n'obtenen 8 de baixos i 4 de mitjans.

Taula 4. Mapa de riscos simplificat

Àrea de risc	Risc inherent	Risc residual preliminar	Nº controls	Risc residual amb factor corrector
Impulsar i preparar contractes innecessaris	Alt	Mitjà	50	Baix
Preparar contractes que limitin indegudament la concurrència	Alt	Mitjà	53	Baix
Filtrar informació privilegiada durant una licitació	Alt	Mitjà	4	Baix
Adjudicar directament al marge del procediment	Alt	Mitjà	38	Baix
No evitar pràctiques anticompetitives	Alt	Mitjà	11	Baix
Admetre o excloure empreses licitadores de forma sesgada	Alt	Mitjà	23	Mitjà
Valorar de forma sesgada ofertes de licitacions	Alt	Mitjà	17	Baix
Resoldre adjudicacions o	Alt	Mitjà	13	Baix

formalitzar irregularment contractes				
Obtenir una prestació diferent a la contractada	Alt	Mitjà	11	Mitjà
Modificar injustificadament contractes	Alt	Mitjà	14	Mitjà
Autoritzar pagaments injustificats o irregulars	Alt	Mitjà	66	Baix
No exigir responsabilitats per incompliments contractuals	Alt	Mitjà	7	Mitjà

2.4 Mesures de control de risc

Tal i com indicàvem a l'apartat anterior, s'observa que tots els procediments susceptibles de risc disminueixen el grau de risc un cop aplicades les mesures de control.

Així doncs, veiem que la majoria de procediments susceptibles de risc tenen un o més d'un mecanisme de control que, segons la metodologia emprada, resulten efectius per a la reducció del risc.

2.5 El Codi Ètic i Codi de Bones Pràctiques Professionals

Entre les mesures destinades a prevenir el frau, hi ha la divulgació del **Codi Ètic** aplicable al personal de l'Hospital, que constitueix una eina primordial per difondre els valors, els deures i les pautes de conducta de l'organització, ja que recull els principis que han de servir de guia i regir l'activitat del personal de l'Hospital.

Així mateix, també s'aplica a l'activitat del PSMAR el contemplat al **Codi de Bones Pràctiques Professionals** que suposa una sèrie de compromisos per a desenvolupar la pràctica assistencial de manera segura, efectiva i amb el rigor professional que ha de definir la forma de treballar de la institució en el seu conjunt i per a cadascun dels seus professionals.

El Codi de Bones Pràctiques Professionals i el Codi Ètic de l'Hospital es pot consultar al Portal de Transparència, a través de l'enllaç <https://www.parcdesalutmar.cat/ca/portal-transparencia/codi-bon-govern/>.

2.6 Sensibilització i formació en matèria de prevenció del frau

L'aprovació del Codi Ètic i del conjunt de principis i valors ètics i de bon govern s'orienta a regular la conducta de les persones que hi estan subjectes. Per tant, donar a conèixer el sistema d'integritat i el contingut del Codi Ètic i donar eines pràctiques per a la seva aplicació és un prerrequisit per al seu compliment.

En aquest sentit, de forma periòdica es realitzen formacions al personal de l'Hospital en matèria de prevenció del frau.

Així, els Serveis Jurídics juntament amb el departament de Recursos Humans son

els encarregats de gestionar les referides formacions així com fer-ne un seguiment constant.

Aquestes formacions doten de la màxima efectivitat el Codi Ètic i posen en valor aquest instrument com a guia per a l'actuació de tot el personal de la organització.

2.7 conflictes d'interès en la gestió i execució dels fons

2.7.1 Concepte i definició

Les definicions concretes de conflicte d'interès són diverses. Un conflicte d'interès és un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'un subjecte a títol particular que podrien influir indegudament en la forma correcta d'exercir les seves funcions i responsabilitats.

L'article 61 del Reglament sobre normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió Europea (Reglament número 2018/1046) proporciona una definició de conflicte d'interès establint el següent:

Els agents financers i la resta de persones, incloses les autoritats nacionals de qualsevol rang, que participin en l'execució del pressupost de forma directa, indirecta i compartida en la gestió, inclosos els actes preparatoris al respecte, l'auditoria i el control, no adoptaran cap mesura que pugui comportar un conflicte entre els seus propis interessos i els de la Unió. Així mateix, adoptaran les mesures pertinents per evitar un conflicte d'interès en les funcions que estiguin sota la seva responsabilitat i per afrontar situacions que puguin ser percebudes objectivament com a conflictes d'interès.

L'article 24 de la Directiva 2014/24/UE sobre contractació pública assenyala que el concepte de conflicte d'interès comprèn, com a mínim, qualsevol situació en què el personal que participi en el procediment i pugui influir en el resultat d'aquest procediment tingui, directament o indirectament, un interès financer, econòmic o personal, que comprometi la seva imparcialitat i independència en el context del procediment de contractació.

Cal tenir present que el conflicte d'interès no és equivalent a corrupció. El conflicte d'interès és una situació, un risc, mentre que la corrupció és l'abús, per acció o omissió, que fa efectiu el conflicte d'interès. La corrupció generalment requereix un acord, almenys entre dues persones i algun pagament, suborn o avantatge d'algun tipus. Un conflicte d'interès sorgeix quan una persona pot tenir l'oportunitat d'anteposar els seus interessos privats als seus deures professionals.

Podem distingir tres tipus de conflictes d'interès: real, potencial i aparent:

- El conflicte d'interès real es produeix quan la persona té un interès particular en una determinada decisió o discerniment professional i es troba ja en situació efectiva d'oferir aquest judici. Ens trobem davant d'un risc actual, present.
- El conflicte d'interès potencial es produeix quan la persona té un interès

particular que podria influir que es prengués una determinada decisió des de la posició o càrrec que ocupa, en el moment en que encara no es troba en la situació d'oferir el judici. En aquest cas, ens trobem davant d'un risc futur, que s'ha de poder identificar a temps.

- El conflicte d'interès aparent, quan no hi ha un interès particular real o potencial, però una tercera persona podria concloure, raonablement que sí que existeix. Ens trobem davant d'un risc reputacional, que es pot contrarestar facilitant la informació per aclarir que l'aparença de conflicte d'interès no és real.

En aquest sentit, l'Hospital compta amb la seva pròpia normativa de gestió de conflictes d'interès, a través d'un Protocol de Gestió de Conflictes d'Interès.

2.7.2 Mesures per a la detecció dels conflictes d'interès

- Formació, sensibilització i assessorament al personal. Serveix per poder identificar els interessos en conflicte, reflexionar respecte de les situacions en què es poden donar, conèixer els estàndards de conducta professional i conèixer les eines per gestionar-los.
- Declaracions d'interessos. Signatura de la declaració d'absència de conflictes d'interès (DACI) o de documents amb manifestacions anàlogues de les persones que intervinguin en els procediments clau. En tot cas, la persona responsable de l'òrgan de contractació, el personal que redacti els documents de licitació, bases i/o convocatòries, les persones expertes que avaluen les sol·licituds, ofertes o propostes, els membres dels comitès d'avaluació de sol·licituds, ofertes o propostes i la resta d'òrgans col·legiats del procediment.
- Transparència i publicitat. Les mesures en aquest àmbit actuen com una eina més per garantir la imparcialitat i prevenir i detectar els riscos d'existència de conflictes d'interès.
- Avaluació de riscos. El desenvolupament de mapes de risc propis constitueix una eina més de prevenció en aquest àmbit.
- Comprovació d'informació mitjançant bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, etc.

2.7.3 Mesures per gestionar els conflictes d'interès

- Control de segones ocupacions i altres fonts d'ingressos. Aquest element està àmpliament desenvolupat a l'ordenament jurídic, principalment mitjançant el règim d'incompatibilitats dels servidors i servidores públics. La normativa en determina la prohibició, la limitació o l'autorització.

- Abstenció de la presa de decisions. Davant de situacions de conflicte d'interès real, l'eina que ens ajuda a gestionar-los és l'abstenció. L'abstenció és l'última barrera de protecció en els casos en què el conflicte ja és present, i on apartar la persona del procés decisorí és l'única mesura que permet preservar la imparcialitat de la decisió.
- Recusació. L'article 24 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, estableix que, en cas d'incompliment del deure d'abstenció, es preveu el mecanisme de la recusació, com el dret de les persones interessades a demanar l'apartament de la persona recusada.
- Declaració d'absència de conflictes d'interès (DACI). Quan resulti necessari, les persones que intervenen en la gestió d'un projecte, com ara el responsable de l'òrgan de contractació, les persones que redactin els documents de licitació, bases o convocatòries corresponents, els tècnics i tècniques que valorin les ofertes, sol·licituds o propostes presentades, així com els membres de les meses de contractació i comissions de valoració, han de subscriure una declaració d'absència de conflicte d'interès. Aquesta obligació es pot estendre també a l'empresa contractista i, si escau, els subcontractistes hauran de presentar la declaració esmentada en el moment de la formalització del contracte o posteriorment. Així mateix, en el marc de les subvencions, les persones beneficiàries que, dins dels requisits de la concessió dels ajuts, hagin de portar a terme activitats que presentin un conflicte d'interès potencial també hauran d'emplenar la declaració esmentada.

3. MECANISMES DE DETECCIÓ

3.1. Canal de denúncies

L'Hospital persegueix la finalitat d'aconseguir que la responsabilitat, l'eficiència i el rigor en la utilització dels recursos sigui, cada cop més, una cultura integrada en tots els procediments i en tots els qui hi participin per assolir l'excel·lència. En aquest sentit, es requereix que els i les professionals i el personal col·laborador que actuï en nom i/o per compte de l'Hospital, ho facin seguint i respectant en tot moment (i) la legislació vigent, i (ii) les polítiques i procediments interns que siguin aplicables. Així mateix, es requereix que, en cas de detectar algun comportament contrari a tot això, es faci ús del Canal de Denúncies de l'Hospital.

Per detallar el funcionament del Canal de Denúncies, PSMAR compta amb un Reglament específic que detalla de forma concreta tant l'àmbit objectiu, subjectiu com el procediment que es segueix en la gestió de cada una de les denúncies rebudes.

En aquest sentit, els Serveis Jurídics de l'Hospital són l'encarregat de gestionar les denúncies rebudes, comptant amb els departaments corresponents per aprofundir en la investigació de les mateixes i en la eventual imposició de sancions.

El Reglament del Canal de Denúncies de l'Hospital es pot consultar al Portal de Transparència, a través de l'enllaç <https://www.parcdesalutmar.cat/ca/portal-transparencia/codi-bon-govern/>.

4. MECANISMES DE CORRECCIÓ

En cas de detectar un possible frau o la seva sospita fundada, els Serveis Jurídics podran:

- Proposar una modificació al Pla Antifrau aprovat, d'acord amb els fets o incidents que s'hagin detectat.
- Instar al contractista a suspendre immediatament el procediment, notificant aquesta circumstància en el termini més breu possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions, i revisar tots els projectes, subprojectes o línies d'acció que hagin pogut estar exposades.
- Revisar els projectes que hagin pogut estar exposats al mateix risc real detectat, així com els sistemes interns de control per identificar eventuais vulnerabilitats i corregir-les.

5. MECANISMES DE PERSECUCIÓ

En cas que dels fets exposats i analitzats pels Serveis Jurídics de l'Hospital es detecti un possible frau, o la seva sospita fundada, els Serveis Jurídics podran fer el següent:

- a. Instar al contractista a suspendre immediatament el procediment i notificar aquesta circumstància en el termini més breu possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions i revisar tots els projectes, subprojectes o línies d'acció que hi hagin pogut estar exposats.
- b. Denunciar, si escau, els fets a l'Oficina Antifrau de Catalunya i/o al Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA), perquè en faci una valoració i eventual comunicació a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude.
- c. Depurar responsabilitats i incoar un expedient disciplinari, si s'escau.
- d. Denunciar els fets davant del Ministeri Fiscal, si escau.

